

A továbbtanuló dolgozók kedvezményeiről

F. S.-né szegedi olvasónk munkája mellett gimnázium levelező tagozatának második éves hallgatója. Munkahelyet változtatott. Itt szeptembertől nem akarják biztosítani a korábbi munkahelyén engedélyezett kedvezményeket, hivatkozva arra, hogy tanulmányai nem a munkakörével kapcsolatos szakképzést biztosítják. Kéri: tájékoztassuk arról, hogy mint továbbtanuló dolgozót megilletik-e az eddig kapott tanulmányi kedvezmények?

Olvasónk esetében a vállalat álláspontja téves. A 15/1967. (XI. 18.) MűM. számú rendelet 2. paragrafusa szerint, amely az általános műveltségi adó oktatási intézményekben tanulók kedvezményeiről szól, a következőket tartalmazza: Az általános iskola és a gimnázium esti, valamint az általános iskola levelező tago-

zatán tanulókat három, a gimnáziumi levelező tagozatán tanulókat pedig hat munkanap tanulmányi szabadság illeti meg minden tanévben. A tanulmányi szabadság tartamára a dolgozó átlagkeresetre jogosult.

E rendelkezés semminemű megszorítást nem tartalmaz. Olvasónk részére a vállalat szeptember 1-től évi hat munkanap tanulmányi szabadságot köteles biztosítani, átlagkeresettel elszámolva. Ezen túlmenően más kedvezményre nem jogosult. A tanulmányi szabadság a dolgozó rendes szabadságán felül jár, de nem adható ki utólag a vizsgák után. — Itt említjük, hogy a tanulmányi szabadságra jogosultság elbírálásánál még mindig gyakori a félreértés, a helytelen magyarázás.

A 15/1967. (XI. 18.) MűM. sz. r. 3-7. paragrafusai foglalkoznak a szakképzést biztosító oktatási intézmé-

nyekben tanulók kedvezményeivel. Ezen intézményekben továbbtanulót a tanulmányi kedvezmény teljes tartamára átlagkereset csak akkor illeti meg, ha a munkakörére jogszabály vagy kollektív szerződés által előírt szakképzést tartoztat meg, vagy a nappali tagozatos képzés befejezésekor előírt esti vagy levelező tagozatos képzésben vesz részt, vagy a vállalattal tanulmányi szerződést kötött. Ha a dolgozó e feltételekkel nem rendelkezik, akkor is megilleti esti tagozatos tanulás esetén ugyanolyan mértékű kedvezmény, mintha a gimnázium esti tagozatán (évi 3 nap), illetve levelező tagozatán (évi 6 nap) tanulna. Az ezt meghaladó időre a munkaidő-kedvezmény, illetve tanulmányi szabadság fizetés nélküli szabadságként jár.

Dr. V. M.

I. KERÜLET

Házasság: Szalai Ferenc és Gömöri Mária, Tóth Sándor és Hrapó Anna, Gúman Iván és Kibédi Magdolna, Molnár István és Szántó Zsuzsanna, Tari János és Tábi Mária, Szécsi István és Rózsa Ilona, Fejes Sándor és Kánczi Rózsa, Kovács Mihály és Kiss-Jakab Zsuzsanna, Sella László és Hajdú Mária, Hegyi Sándor és Odor Ilona, Berta József és Miszák Erzsébet, Fekete Ferenc és Berta Ilona, dr. Péter Endre és dr. Láng Erzsébet, Ördög László és Nagy Anikó, Jakab László és Koczka Julianna, dr. Rosti Gellért és Balogh Éva, Aradi József és Molnár Éva, Pritz Tibor és Fülcs Judit, dr. Farkas Árpád és Marcsenok Tatjana, Omatényi Árpád és Czérna Gabriella, Tábori János és Széchenyi Erzsébet, Jurka Béla és Szolnoki Mária, Csáky Lajos és Sipos Katalin, Angéla Mario és Bertényi Judit, Szabó Ferenc és Bánki Klára, Neu László és Csikos Klára, Bat-tancs János és Pálfi Emma házasságok kötődtek.

Születés: Zádori Zoltánnak és dr. Epres Gyöngyinek Zoltán, Tancs Imrénnek és Horváth Annának Imre, Bálint Andrásnak és Bata Irénnek Zsuzsanna, Terhes Sándornak és Hódi Máriának Kornél Zsolt, Szénási Antalnak és Rutai Etelkának Tibor, Solya Istvánnak és Bóka Annának Anikó, Orosz Károlynak és Béres Mártának Andor Albert, Csányi Szilveszternek és Farkas Terézének Judit, Németh Jánosnak és Kovács Evának Zoltán János, Futó Istvánnak és Szani Máriának Gábor, Berta Jánosnak és Balai Izabellának Róbert, Baróthy Bélának és Posztek Máriának Mária, Sisák Tamásnak és Bangó Juliánnak Tamás, Csúcs Józsefnek és Jenei Irénnek Erika, Meleg Imrénnek és Fürtös Máriának Erika, Varga Lászlónak és Rajtik Eszternek Andree, Csizsár Sándornak és Molnár-Megyeri Evának Gabriella, Csóri Jánosnak és Komlós Annának Csaba, Lakatos Károlynak és Rácz Gizellának Beáta, Gulyás-Oldal Józsefnek és Szabó Katalinnak Csaba Krisztián, Rácz Lajosnak és Pfeiff Erzsébetnek Éva Krisztina, Maróti Kálmánnak és Kiss Zsuzsannának Csaba, Farkas Jánosnak és Sárközi Máriának Lajos János, Balogh Annának és Kókai Valériának Henriett, Bonifert Domonkosnak és Bottyán Katalinnak Gábor Tamás, Cseh Bálintnak és Konrád Anna Mártának Roland Endre, Kancsár Ferencnek és Ocsók Annának Tamás Ferenc, Vas Györgynek és Kőszó Etelkának Angéla, Kovács Istvánnak és Kelemen Liviának Gábor István, Király Ferencnek és Solya Terézének Renáta, Dávid Lászlónak és Hoffer Máriának László, Fekete Mihálynak és Zsadány Piroskának Erika Klára, Nográdi Andrásnak és Bubor Ilonának Angéla Ilona, Kőcz-Béla és Györi Juliánnak Idikó, Szűcs Istvánnak és Bata Jolánnak Sándor Imre, Polner Frigyesnek és Csernovszky Juliánnak Katalin Zsuzsanna, Kispéter Józsefnek és Fridrich Máriának Anita Rita, Toldy Miklósnak és Farkas Máriának Vitoria, Silőckéi Jánosnak és Fischer Erzsébetnek Szilvia, Csermák Józsefnek és Kovács Viktóriának József Ferenc, Harangzó Józsefnek és Kovács Evának Zsuzsanna, Bolba Andrásnak és Horváth Rozáliának Andrea, Suháda Gábornak és Rohoska Erzsébetnek Anita, Tóth Istvánnak és Kónya Ilonának István, Pappi Andrásnak és Kondász Etelkának András, Lóbar Péternek és Sánta Agnesnek Péter Zsolt, Schmidt Károlynak és Pilián Annának Adrián, Barna Józsefnek és Nebovovszki Katalinnak Tamás, Virágh Mihálynak és Szenai Evának Mihály, Buknicz Lászlónak és Zádori Irénnek Idikó, Raku Mihálynak és Bodó Erzsébetnek Zsolt Mihály, Süli Lászlónak és Mezei Annának Marianna, Varga Ferencnek és Berkó Rozáliának Edit, dr. Huba Bertalánnak és Pataky Mártának Agnes Mária, Pintér Imrénnek és Szeller Herminának Tibor, Ferenczi Istvánnak és Csende Máriának Anita Mária, Makra Jenőnek és Varga Ilonának Jenő, Terhes Mihálynak

Anyakönyvi hírek

és Vörös Magdolnának Magdolna Veronika, Göb Miklósnak és Szalkanovics Klárának Rita Barbara, Kuczora Gyulának és Novoszáth Zsuzsannának Attila Zsolt, Csorba Szilveszternek és Papp Irénnek Csaba, Dári Lajosnak és Jován Zsuzsannának Zsuzsanna Mónika, Kocsis Istvánnak és Schmidt Katalinnak Lajos, Babinecz Jánosnak és Gál Ilonának Edit Ilona, Dobó Mátyásnak és Révész Rozáliának Csaba Mátyás, Gyovai Mihálynak és Kerekes Rozáliának Edina Rozália, Varga Lajosnak és Schönberger Juditnak Anikó, Simon Géznak és Kovács Rozáliának Róbert, Tóth Istvánnak és Tóth Evának Tünde, Varga Lajosnak és Németh Margitnak Lajos Zoltán nevű gyermekük született.

Házasság: Kuk Mihály, Kis Albert, Hódi Mária Jolán, Csónka Mátyás, Huzsvár Károly, Szőgi János Ferencnek Kopasz Erzsébet, Adorján Mihály, Fodor Imre, Sötét Józsefnek Tom-bacz Matild, Nagy-György Sándor, Fehér József, Stüner Jakabné Jenei Mária, dr. Wittmann Tibor Zsigmond, Tasnádi József, Mácsai Róbert, Rakonczay Gyula, Sugár Dezső, Fekete Antal, Körösi Ferencnek Varsó Julianna, Pozsár István Gurbó Ilona, Mihály István Zsuzsanna, Kádár Andrásné Halál Piroksa, Lampér Mihályné Simon Ilona, Kőszó András, Bauer Józsefnek Fekete Rozália, Fenyvesi Béla, Tóth Béla, Suták József, Zádori József, Sulok Izabella meghalt.

II. KERÜLET

Házasság: Varga László és Czimer Irén Katalin, Csillag István és Magda Erzsébet, Kovács Károly Jenő és Tóth Márta Agnes, Apjok György és Pecák Mária, Vereska János István és Szűcs Gizella, Süli-Zakár László és Balogh Gizella, Horváth László István és Bummer Krisztina Borbála házasságok kötődtek.

Halálozás: Torin Jánosné Nemes Mária, Császi Ferencné Vetró Ilona, Tóth Antal, Bán-hidi József meghalt.

III. KERÜLET

Házasság: Katona Imre és Mészáros Márta Margit, Kónya László és Makai-Kiss Mária, Szarka Sándor és Nagy Etelka, Varga István és Bálint Gizella Erzsébet, Tóth László és Peták Agnes, Pap József és Kiss Jusztina, Tálpai László és Balogh Julianna, Nagy Sándor és Rozsogonyi Piroksa Ilona, Balogh Ferenc és Tóth Erzsébet, Piroksa házasságok kötődtek.

Születés: Dudás Sándornak és Márta Borbála Annának Csaba Sándor, Bácsai Andrásnak és Bozókai Máriának Erika, Hricsovinyi Mihálynak és Bogdán Evának Gábor Zsolt, Négycsok Dezsőnek és Herczeg Agnesnek Dezső Tamás, Abraham-Tandari Ferencnek és Kéri Piroksának Zoltán, Csordás Ilésnek és Gu-bicza Jolánnak István, Zádori Zoltánnak és Széplai Máriának Erika Tünde, Buzek Dénes Jánosnak és Kistóth Erzsébetnek Dénes István, Golden Péter Lászlónak és Balassa Eszternek Péter, Kálmár Istvánnak és Kiss Margit Piroksának Tünde Krisztina, Tari Sándornak és Csányi Ilona Erzsébetnek Ferenc Csaba nevű gyermekük született.

Halálozás: Hódi János, Rózsa-Bakcsi Vilmos, Csamangó Mihály, Csillag Józsefné Dobó Julianna, Fábián Irén Tóth Mária, Etelka, Volford Ferenc, Csala Rozália, Sánta Ferenc, Bálint Jenő meghalt.

Lengyelországi kulturális jegyzetek

A népművészet

Más európai országokhoz hasonlóan, Lengyelországban is a falvak és kisvárosok területén a korai feudalizmusól kezdve az elit rétegek művészete mellett, kialakult és fejlődött a nép esztétikai szükségleteit kielégítő népművészet.

E művészetnek a formájára és tartalmára az ország különböző tartományaiiban nagy, nemegyszer döntő befolyása volt a megkülönböztető társadalmi, gazdasági és földrajzi viszonyoknak, a nép esztétikai tetszésének, szokásainak, és a szomszéd népekkel való kapcsolatának alakulásának. Így sajátos központok jöttek létre Lengyelországban a népművészet területén, mint Szilézia, Kis-lengyelország, Podhale és Kieleckie délen; Wielkopolska, Ziemia Sieradzko-Leczycska és Ziemia Lubuska nyugaton; Mazovia és Kurpie keleten; valamint Pomerania, Mazury és Podlasie északon.

Bár a népművészet létrehozója — maga a lengyel nép — a múltban társadalmi megalázásban élt, mivel a saját sorsáról dönteni nem tudott, a különböző történelmi időszakokban művészeti kultúrája befolyásolta az uralkodó osztályok kultúráját, szűkebb vagy bővebb réseken keresztül behatolt az ősszennemzeti kultúrába, s ezzel kimondottan hazai elemekkel gazdagította. Többek között ezekből a forrásokból születtek meg a lengyel kultúra maradandó alkotásai a XIX. században az irodalom és a zene területén (Adam Mickiewicz, Juliusz Slowacki, Fryderyk Chopin és Stanislaw Moniuszko).

Amikor a XIX. század végétől kezdve a falun bekövetkezett civilizációs változások következtében megindult a népművészet és népi kultúra elhalásának folyamata, társadalmi erők segítségével kidolgozták a megmentése vagy a legjobb elemeinek a nemzeti kultúrába való adaptálására sajátos lengyel módszert. Ennek életbe léptetése azonban teljes egészében csak a felszabadulás után létrejött új viszonyokban valósulhatott meg.

A népi Lengyelországra hárult a népművészet értékes javainak megmentése és védelembe vétele, és a társadalom szélesebb rétegeinek való bevonásával az új népművészeti központok létrehozása a még élő, régi központok támogatása mellett.

Azonnal a hadműveletek befejezése után, a felszabadulást követően, népművészeti emlékek összegyűjtéséhez az erre létrehozott néprajzi múzeumok, vagy a többszázados múzeumok népművészeti osztályai fogtak hozzá. Jelenleg Lengyelországban száztíz néprajzi múzeum, múzeumi osztály, vagy részleg működik, amelyekben a népművészet és a népi kultúra területéről közel kétszáz ezer tárgy került gondozás és védelem alá. Ugyanakkor az ország számos tartományában a népi építészeti múzeumai (szkanezenek) is létrejöttek, amelyekben az országban található legerdekesebb népi építmények kerülnek kiállításra.

A népművészet szempontjából Lengyelország két leg-érdekesebb tartománya a Podhale (Tátraalja) és a Kurpie (Varsótól északkeletre). Podhale jellegzetes népi műalkotásai közül elsősorban a sajátos faházakat, a fából faragott használati és dísz tárgyakat (kanalak, tányérok, kőcsöggök, vázák, ágyak, székek, asztalok, szobrocskák stb.), valamint a népviseleteket kell kiemelni.

A népművészet gazdasági patronálása, valamint a bel-

földi és külföldi népszerűsítése és terjesztése céljából 1949-ben létrehozták a CPLiA-t, a Népművészeti és Ipari Központot, amely a népművészeti alkotások létrehozását és azok értékesítését szervezi. A CPLiA által megteremtett megfelelő körülmények és ösztönzők következtében számos kerámia-, takács-, hímző-, csipke-készítő-, szövő-, és faragó-központ virágzott fel.

Számos CPLiA-szövetkezet mellett tájleltű művészgyűjtést is létrehoztak, amelyek közül a legkiemelkedőbbek a „Podhale”, a „Kurpianka”, a „Kamionka”, az „Opoczynianka”, a „Chalupnik” és a „Sztuka Sieradzka”. E művészgyűjtések a leghagyományosabb népi folklór propagálásával többszörösen felléptek az országban és külföldi fesztiválok, mint például Szovjetunióban, NDK-ban, Franciaországban, Csehszlovákiában, Angliában, Svédországban, az Egyesült Államokban és Olaszországban. A kulturális tevékenységre, amely a hivatalos együttesek tevékenységét egészíti ki, a CPLiA évente közel hárommillió zloty ad ki.

Antoniewicz Roland Józef

Levél Salzburgból

Az idei salzburgi ünnepi játékok megnyitására elhangzott egy jelszó, amelyet a művészeti események forgatógatóiban azóta is egyre többen idéznek: „egészséges színház a beteg kornak!” A nyugat-európai színpadokon az elmúlt évek folyamán annyi erőszakolt ötletre épült, zavaros kísérlet történt — gyakran üres nézőtér előtt —, hogy Salzburg a világ különböző tájairól odaseregelt tömegeknek közérthető, „egészséges” dramaturgiára és rendezői koncepcióra támaszkodó estétet akar nyújtani.

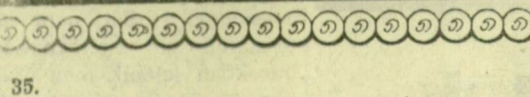
Ezt a szemléletet tükrözte a Figaro házasságának és a Così fan tuttenak pompás előadása. Az első Karajan, a másodikat Karl Böhm ve-

zényelte. Karajan ezúttal gondosan ügyelt arra, hogy az aprólékos munka, a szép hangzás ne váljék öncélúvá, és ne szakadjon el a cselekménytől; Böhm pályája viszont mesteri módon olvasztotta egybe a Così fan tutte humoros és tragikus motívumainak ellentétét. A Mozart-szakértők szerint a 78 éves Karl Böhm még Karajan interpretálását is túlszárnyalta, amihez hozzájárult, hogy az előadást olyan nevek fémjelézték, mint Gundula Janowitz (Fiordiligi), Brigitte Fassbaender (Dorabella), Hermann Prey (Guglielmo) és nem utolsósorban az Alfonso szerepét alakító Dietrich Fischer-Dieskau.

Dr. Nagy István

BERCELI A. KÁROLY

Hullámsír

35.

— Köszönöm, fiam — mosolygott kegyesen Herrich, s a szálloda kapuján kisiető legénynek megmutatta kis kézipoggyászát, melyben mindössze néhány irat, feljegyzés és egy váltó fehéremű volt. Úgy tervezte, hogy másnap már visszautazik a központba, csak ezeket a begyulladt tahókat kell szakszerű magyarázatokkal s egy kis dorgálással megnyugtani. Ezek, ha a víz egy-két hüvelyknyit árad, rögtön megrémülnek, valósággal betojnak, küldik kétségbeesett távirataikat a minisztériumba. Utóbb már úgy elszemtelenedtek, hogy az ő leváltását is kérték a minisztériótól.

— Engem akarnak megbuktatni — gondolta gúnyos szájbiggyesztéssel, aztán fennhangon szólt oda Zombornak. — Rögtön visszajövök, csak egy kicsit megmosakodom s rendbehozom magam. Aztán mehetünk a városházára! — S e kijelentésében már volt egy kis fenyegetőzés is.

— A vízügyi bizottság már türelmetlenül várja méltóságodat — közölte szárazon Zombor.

Mikor Herrich úr belépett a szálloda előcsarnokába, kissé botjára dölve, enyhén sántikálva, az új tulajdonos, Juranovics fogadta őt ünnepélyesen. Nagy reverenciával hajolt meg előtte, s úgy viselkedett, mint aki megtiszteltetésnek tartja, hogy Herrich a kezét nyújtja neki.

— Remélem, jól fogja magát érezni, méltóságos uram. A legszebb szoba, az erkélyes áll méltóságod rendelkezésére. Jősi, szőljön a szobaasszonynak is, hogy a miniszteri tanácsos urat kiszolgálja — adta ki a parancsot a le-

génynek, aki Herrich poggyászával sietett előre. S a miniszteri úr meglepődéssel konstaltta, hogy nagyon tisztelik őt, a jóérzésű emberek tudják, hogy a várossal folytatott nagy vitában végülis neki van igaza. S ezzel a felemelő tudattal lépett be a csinosan berendezett szobába.

A szállodatulajdonos azonban, aki idevalósi volt s előbb mint pincér, később mint gazda mindenről tájékozódott az újságírók révén, mikor a vendég eltűnt az első fordulóban, melyhez vörösszőnyeges lépcső vezetett, csak akkor egyenesedett föl s hirtelen elborult ábrázattal sziszegte a foga között:

— Nyomorult sirásó!

S ezt még egyszer megismételte, de most már úgy, hogy a mellette álló pincér is meghallja s vigye hírül a kávéházban és az étteremben a lesújtó eseményt.

S Gyula, a pincér, elérte ezt a főnöki sugalmazást, s nemcsak azért, mert rossz hírt közölni mindig nagy élvezet, az ember szinte megdicsőülten sóhajtozik és bógot a kérdések pergőtűzében, s úgy érzi, mintha ő maga lenne a Végzet bizalmasa, aki méltónak találta-tott arra, hogy a Küldött szerepét betöltsse, hanem azért is, mert ő is azok között a felsővárosi suhancok között lapított, akik a Sópajták mögül megdobálták az éppen szakértői te-repszemlért tartó pesti uraságot. Nemcsak hírhedt fehér kalapja árulta el már messziről közeledtét, hanem az a körülmény is, hogy régebben a bokája egy kis zúzódat szenvedett gátépítés ellenőrzése közben, s azóta, ha hosszabb útra készült s nem ügyelt túlságosan magára, botjára támaszkodva a lábát egy kissé húzta maga után. A bokájára zuhanó gerenda majdnem a fejét érte, s még a higgadt kubikosok is ösztönösen fájalták, hogy nem úgy történt, mert — mondanunk sem kell — a gyanús ügyben már a helyszínen szigorú vizsgálatot tartott s több földtúró szegény munkást elcsapott állásából.

Gyula tehát rögtön berohant az étterembe,

ahol söröző és zónázó urak ültek (ez hozzátartozott a tisztviselői ténykedéshez, mert alig akadt a városban olyan hivatalossal ne könnyített volna bokros teendőinek súlyán), de ő figyel-mét mégis a sarokban meghúzódó hosszú asztal felé irányította, amely körül a színészek, újságírók és egyéb bohémek szoktak megtelepedni. Az újságírók java ugyan e percben a városházán tartózkodott, éppen Herrich úr megérkezésére várva, de a színészek már a napi próba után üldögéltek ott, s vagy egymást ugratták, vagy szerepeiket tanulgatták, kinek mihez volt éppen kedve.

Gyulának, a pincérnek, ez az asztal jelentette a boldogság szigetét, mert itt közelről láthatá naponta azokat a kedvenceit, akiket a színházi karzatról oly gyakran megcsodált. Mert ő minden pénzt erre költötte, s lelke mélyén olyan ábrándokat ringatott, hogy egyszer talán ő is feléphet ott s feltárhajta belső gazdagságát. (Hogy ez a nagy gazdagság miben nyilvánul meg, azt még ő sem tudta, de lelkes hazafi volt s betéve tudta a Szózatot.) Egyelőre azonban csak tátott szájjal leste bálványainak minden mozdulatát, s mi türes-tagadás, nagy lelki vívódások után tudott csak megállapodni abban, hogy a kimért és komoly Rott Marikába, a csilingelő hangú Enyváry Saroltába vagy éppen a kis üdvöskébe, a kicsit selypegő, kislányosan ártatlan tekintetű Csillag Fánikába legyen-e szerelmes. Az első, a drámai hős nő megremegtette s bűgő hangja aláazatra kényszerítette, Sarolta, a Pintér Pista elérhetetlen démona, oly olvadékonnyá tette s erőtlenné fátyolos tekintetével, hogy egyszer már kiejtette kezéből az ételes tálcát, mert izmai a varázslat következtében felmondták a szolgálatot, a kis Fánika pedig már törekeny, kicsi alakjánál fogva is arra ösztökölte, hogy felkapja, megpörgesse a levegőben s úgy játszadozzék vele, mint egy gyerekkel. No, nem egészen úgy, legalábbis a végén.

(Folytatjuk.)